

10.09.2016, sobota, 18:00

Wrocław, NFM, Sala Kameralna, pl. Wolności 1

179

Enigma Fortuna

WYKONAWCY:

La fonte musica:

Francesca Cassinari, Alena Dantcheva – soprany

Gianluca Ferrarini – tenor

Maria Chiara Gallo – alt

Pau Marcos, Efix Puleo – fidele

Catalina Vicens – portatyw

Michele Pasotti – lutnia, kierownictwo artystyczne

PROGRAM:

Antonio Zacara da Teramo (1350/60–1413/16) /
Anonim (*Codex Faenza 117*) *Un fior gentil m'apparse*

Antonio Zacara da Teramo

Deus deorum Pluto

Gloria „Un fior gentil”

Credo „Deus deorum”

Anonim (*Codex Faenza 117*) *Deduto sey* (fragment
instrumentalny)

Antonio Zacara da Teramo

Deduto sey a quel che mai non fusti

Rosetta che non cançi mai colore

D'amor languire, suspirare e piangere

Anonim (*Codex Faenza 117*) *Rosetta* (fragment
instrumentalny)

Antonio Zacara da Teramo

Gloria „Rosetta”

Credo „Scabioso”

Ad ogne vento volta come foglia

Gloria „Ad ogne vento”

„Szczególnie

uzdolniony i sławny kantor, skryptor i miniaturzysta” – tak w 1390 r. określono Antonia Zacarę da Teramo w kontrakcie zawartym przez kompozytora z Ospedale di Santo Spirito in Saxia w Rzymie. Słowa te wskazują jednoznacznie, że domeną działalności Antonia Zacary nie była wyłącznie muzyka.

Podobnie jak wielu ówczesnych twórców, łączył on różne profesje, co potwierdzają także inne dokumenty. Wiadomo, że w latach 1391-1407 był śpiewakiem i sekretarzem trzech kolejnych papieży w Rzymie, co nakładało na niego rozmaite obowiązki, m.in. redagowania i kopiowania listów. Jak wynika ze znacznie późniejszego źródła, Antonio Zacara wyróżniał się szczególnymi cechami fizycznymi: był niewielkiego wzrostu i miał zaledwie dziesięć palców, licząc łącznie ręce i stopy. Jedyne portret muzyka – miniatura z kodeksu Squarcialupiego z początku XV w. – zdaje się potwierdzać taką charakterystykę, przedstawia bowiem drobnego mężczyznę w czerwonej szacie, trzymającego otwartą księgę, z widoczną ułomnością obydwu rąk (ocena stanu stóp przysparza nieco kłopotów ze względu na obecność butów). Braki te nie przeszkadzały mu być człowiekiem pióra – autorem ponad 30 zachowanych do dzisiaj kompozycji, jednego traktatu teoretycznego i co najmniej kilkudziesięciu listów napisanych w kancelarii papieskiej. Do wykazu jego aktywności pozamuzycznych należy dorzucić skopiowanie iluminowanego antyfonarza dla wspomnianego Ospedale di Santo Spirito.

OMÓWIENIE

Pomimo licznych niejasności w biografii kompozytora, jak też problemów z ustaleniem ostatecznej listy jego utworów, Antonio Zacara da Teramo (ur. 1350/60, zm. 1413/16) stawiany jest w rzędzie najwybitniejszych kompozytorów czasów Wielkiej Schizmy. Widzi się w nim głównego przedstawiciela późnego trecenta, spadkobiercą m.in. Francesca Landiniego i poprzednika – w zakresie twórczości mszalne – Guillaume’a Dufaya. Styl jego utworów, podobnie jak młodszego Johanneses Ciconii, określa się często mianem ars subtilior – sztuki wysublimowanej, rozumianej jako swoisty manieryzm schyłku średniowiecza. Charakteryzowała się ona połączeniem dwóch różnych tradycji – francuskiej i włoskiej, komplikacjami rytmicznymi i metrycznymi, skłonnością do przełamywania gatunków, a także poszukiwaniami w zakresie faktury i kontrapunktu. Wiele z tych elementów daje się zauważyć w twórczości mszalne tego kompozytora, w której widzimy również swoiste połączenie tradycji świeckiej i liturgicznej.

W czasach Antonia Zacary da Teramo nie można jeszcze mówić o mszach jako o spójnych formach muzyki polifonicznej. Wprawdzie kilka dekad wcześniej powstała *La messe de Nostre Dame* Guillaume’a de Machaut, jednakże nie mamy tu jeszcze do czynienia z cyklem zintegrowanym, powstałym jako przemyślana muzyczna całość. Kompozytorzy opracowywali wówczas polifonicznie tylko wybrane ogniwa mszy, najczęściej – tak jak Zacara – Gloria i Credo. Ważną cechą jego twórczości jest łączenie tych dwóch środkowych elementów *ordinarium missae* w pary, posiadające wspólne właściwości muzyczne i najczęściej kopiowane w rękopisach na sąsiadujących kartach. Innym wyróżnikiem opracowań Gloria i Credo, niezwykle inspirującym dla dzisiejszych wykonawców, stało się wykorzystanie w tych liturgicznych utworach materiału muzycznego pieśni świeckich. Zacara sięga po traktujące o życiu doczesnym ballady, które cytuje, przekształca i parafrazuje, umieszczając w zupełnie innym kontekście. W ten sposób poważne dzieła liturgiczne brzmią niekiedy jak kompozycje świeckie, a relacje między tekstami łacińskimi i włoskimi stają się elementem różnego rodzaju aluzji i intertekstualnych gier.

W czasach Antonia Zacary da Teramo nie można jeszcze mówić o mszach jako o spójnych formach muzyki polifonicznej. Wprawdzie kilka dekad wcześniej powstała *La messe de Nostre Dame* Guillaume’a de Machaut, jednakże nie mamy tu jeszcze do czynienia z cyklem zintegrowanym, powstałym jako przemyślana muzyczna całość. Kompozytorzy opracowywali wówczas polifonicznie tylko wybrane ogniwa mszy, najczęściej – tak jak Zacara – Gloria i Credo.

Na skojarzenia z materiałem świeckim naprowadzają tytuły części mszalnych, które wskazują na konkretne pierwowzory. Na przykład *Credo „Scabioso”* odwołuje się do ballady *D’amor languire, suspirare e piangere*, gdzie pojawia się wers o mężczyźnie dręczonym przez świerzb (wł. *scabbia*, stąd zapewne przydomek „scabioso”). Wzorem dla *Credo „Deus deorum”* stała się zaś pieśń *Deus deorum Pluto*, w której mowa o diabłach, alchemii i bogu podziemi Plutonie, zwanym „bogiem bogów” („deus deorum”). Najmniej związków łączy natomiast *Gloria „Ad ogne vento”* z balladą o tym samym incipicie, choć zbieżność tytułów – wynikająca może z ich przeznaczenia na tę samą okazję – jest uderzająca. Jak widać, w twórczości Antonia Zacary kryją się różne zagadki, trudne niekiedy już dzisiaj do rozszyfrowania, a świat doczesny i wątki mitologiczne mieszają się z wyznaniem wiary i wychwalaniem Boga. Przygląda się temu wszechobecna Fortuna, często przywoływana w utworach Zacary bogini kierująca ludzkimi losami.

Gdy mówimy o twórczości Antonia Zacary da Teramo, nie sposób nie wspomnieć o znaczącej popularności jego dzieł w Europie przełomu XIV i XV w. Zachowały się one niejednokrotnie w kilku odpisach, co biorąc pod uwagę ówczesne czasy i uwzględniając duże straty wśród późnośredniowiecznych rękopisów, jest faktem wymownym. Utwory te kopiowane były również w Polsce około 1440 r. W rękopisie Kras 52, przechowywanym w Bibliotece Narodowej w Warszawie a powstałym zapewne w Krakowie, zapisano m.in. *Gloria „Ad ogne vento”*. Anonimowy kopista opatrzył je atrybucją „O. Czakaris magistri Anthonij”, co oznacza „dzieło Zacary magistra Antonia”. Rękopis Kras 52 jest pierwszym przykładem użycia słowa „opus” (tutaj w skrócie „O.”) na oznaczenie utworu muzycznego. Notatka ta wskazuje również na uniwersyteckie wykształcenie Zacary („magister Antonio”).

Twórczość Antonia Zacary znacząco wpłynęła na polskiego kompozytora I połowy XV w., Mikołaja z Radomia, który ewidentnie wzorował się na dziełach da Teramo w swoich częściach mszalnych *Gloria* i *Credo*. Jedna z hipotez mówi nawet, że muzycy mieli okazję poznać się w Rzymie, gdzie Mikołaj miał rzekomo przebywać w czasie, gdy Antonio pełnił tam funkcję sekretarza papieża Bonifacego IX. Niezależnie od tego rodzaju przypuszczeń nie ulega wątpliwości, że siła oddziaływania osobowości włoskiego kompozytora – skrytej w niewielkim i ułomnym ciele – musiała być wielka, a oryginalność podejścia do muzyki na tyle silna, że stała się inspiracją dla jego licznych następców.

Twórczość Antonia Zacary znacząco wpłynęła na polskiego kompozytora I połowy XV w., Mikołaja z Radomia, który ewidentnie wzorował się na dziełach da Teramo w swoich częściach mszalnych Gloria i Credo. Jedna z hipotez mówi nawet, że muzycy mieli okazję poznać się w Rzymie, gdzie Mikołaj miał rzekomo przebywać w czasie, gdy Antonio pełnił tam funkcję sekretarza papieża Bonifacego IX. Niezależnie od tego rodzaju przypuszczeń nie ulega wątpliwości, że siła oddziaływania osobowości włoskiego kompozytora – skrytej w niewielkim i ułomnym ciele – musiała być wielka, a oryginalność podejścia do muzyki na tyle silna, że stała się inspiracją dla jego licznych następców.

LA FONTE MUSICA

Fot. Alberto Molina

La fonte musica jest zespołem specjalizującym się w muzyce późnośredniowiecznej wykonywanej na instrumentach dawnych, założonym przez Michela Pasottiego w 2005 r.

Powstał, by interpretować dzieła zadziwiającego muzycznego okresu od końca średniowiecza do początków humanizmu (ok. 1320–1440), ze szczególnym naciskiem na włoskie trecento. Stale

prowadzone badania filologiczne leżą u podstaw każdego projektu. W centrum idei interpretacyjnej la fonte musica jest humanistyczny imperatyw „tornare alle fonti” (powrócić do źródeł – stąd nazwa zespołu), powrotu do korzeni średniowiecznej polifonii, do głębokiego znaczenia tekstów i strategii twórczych, do uważnego rozszyfrowania retoryki i muzycznej gramatyki, by zrozumieć, wykonać i przetłumaczyć na język

współczesny tę nadzwyczajnie kreatywną, eksperymentalną i wyrefinowaną muzykę, wciąż prawie niezbadaną. Występy na żywo la fonte musica charakteryzuje wirtuozeria wokalna i instrumentalna, co ma zasadnicze znaczenie w oddaniu złożoności, dbałości o szczegóły i zuchwałego eksperymentu, typowych dla ars nova i ars subtilior. Ideą koncertu jest wykonanie, w którym słuchanie, oglądanie i gest wchodzą w interakcję.

Zespół występował na następujących festiwalach i w salach koncertowych: Resonanzen (Konzerthaus, Wiedeń), OudeMuziek (Holandia), Konzertsaal der Wiener Sängerknaben (Wiedeń), Les Inouies w Arras (Francja), Teatro La Fenice (Wenecja), Csíkszeredai Régizene Fesztivál (Rumunia), Musica Sacra Piber (Austria), Cantar di Pietre (Szwajcaria), Venetian Center for Baroque Music (Wenecja), Vespri musicali in San Maurizio (Mediolan), I Concerti dell'Accademia Bizantina, La Via Lattea, Chislierimusica, Caudete! Festival, Le Vie del Barocco, Musica nei Chiostri, Musica Ricercata, Antiqua, Festival dell'Ascensione, Musica in Università we Włoszech. Muzyki la fonte musica zorganizowali, we współpracy z Uniwersytetem w Pawii, międzynarodowe spotkanie muzykologów *Music and Art in Visconti Territories* zakończone koncertem zespołu. Występy la fonte musica są chwalone przez publiczność i krytykę za precyzję, wnikliwe odczytanie partytur i tekstów oraz komunikatywność, rzadko spotykaną w tego rodzaju repertuarze.

Na lata 2016 i 2017 zespół planuje tournée festiwalowe: MAFestival Bruges, Laus Polyphoniae w Antwerpii, Wratislavia Cantans, Tage Alter Musik w Herne, Resonanzen w wiedeńskim Konzerthaus, Tage Alter Musik w Regensburgu oraz inne festiwale muzyki dawnej w Europie.

Koncerty i nagrania la fonte musica były nadawane przez BBC, Rai Radio 3, ORF1, RBB Kulturradio.

Pierwszy projekt nagraniowy *Le Ray au Soley. Musica alla corte pavese dei Visconti (1360–1410)*, który ukazał się nakładem ORF/Alte Musik w kwietniu 2011, został przyjęty przez międzynarodową krytykę z najwyższym uznaniem i zdobył liczne nagrody.

Zespół la fonte musica nagrał drugi album *Metamorfosi '300. Trasformazioni del mito nell'Ars Nova* w sierpniu 2013. Płyta ukaze się w 2016 r.

MICHELE PASOTTI

Ukończył studia w klasie lutni Massima Lonardiego z najwyższym wyróżnieniem. Następnie specjalizował się podczas lekcji mistrzowskich prowadzonych przez Hopkinsona Smitha i Paula O'Dette.

W Accademia Internazionale della Musica (obecnie Civica Scuola di Musica) w Mediolanie specjalizował się we włoskiej barokowej muzyce kameralnej pod kierunkiem Laury Alvini, a w renesansowej teorii muzyki i kontrapunktu u Diega Fratellego. Pogłębiał studia średnio-wiecznej praktyki wykonawczej najpierw pod okiem Keesa Boeke, następnie Pedra Memelsdorffa w Escola Superior de Música de Catalunya w Barcelonie. Na rzymskim Uniwersytecie „Tor Vergata” uczęszczał na kurs specjalistyczny *Ars nova* w Europie, studiował także filozofię teoretyczną na Uniwersytecie w Pawii.

Michele Pasotti daje liczne lekcje mistrzowskie w konserwatoriach, szkołach i podczas festiwali, także wykłada, popularyzując wiedzę o lutni i muzyce dawnej. Od sezonu 2012/13 prowadzi kurs na temat okresu ars nova w Civica Scuola di Musica w Mediolanie. Jest profesorem lutni w Konserwatorium Muzycznym im. Brunona Maderny w Cesenie. W latach 2012–2014 był profesorem teorii i lutni podczas letnich kursów Rovigo Musica Antica.

Jest założycielem i dyrektorem la fonte musica, zespołu specjalizującego się w muzyce późnego średniowiecza. Ich pierwsza płyta CD *Le Ray au Soley. Musica alla corte pavese dei Visconti* ukazała się w 2011 r. nakładem ORF/Alte Musik i otrzymała liczne nagrody (5 Diapasons, Disco del Mese di Amadeus, Supersonic Award magazynu „Pizzicato”, Appoggiature d'or).

Podczas koncertów w Europie współpracował z takimi dyrygentami, jak Claudio Abbado, John Eliot Gardiner, Giovanni Antonini, Thomas Hengelbrock, Diego Fasolis, Andrea Marcon, Monica Huggett, Nathalie Stutzmann, Barthold Kujiken, Corrado Rovaris.

Regularnie występuje z zespołami: I Barocchisti, Il Giardino Armonico, Balthasar-Neumann-Ensemble, Orfeo 55, Chislieri Consort, Il Canto di Orfeo, L'Arte dell'Arco, Capella Cracoviensis, Odhecaton, Sheridan Ensemble, z którymi zdobył także najważniejsze nagrody krytyki zagranicznej: Diapason d'Or de l'année, Grand Prix du Disque de l'Académie Charles-Cros, 4 Diapasons d'or, Choc du Monde de la Musique, Editor's Choice magazynu „Cramophone”, Disco del Mese di Amadeus. Michele Pasotti grał także z Orchestra Mozart, Orchestra della Scala, I Solisti della Scala, English Baroque Soloists, Kammerorchester Basel, Venice Baroque Orchestra, orkiestrami Teatro Carlo Felice w Genui i Teatru La Fenice w Wenecji, I Pomeriggi Musicali, Milano Classica, Accademia del Ricercare, La Magnifica Comunità, Micrologus, Cantica Symphonia, Il Falcone, La Divina Armonia.

Od 2012 r. nagrywa i koncertuje w najważniejszych salach Europy z Cecilią Bartoli i zespołem I Barocchisti, występując również jako solista. Jesienią 2008 r. został zaproszony przez znanego wiolonczelistę Maria Brunello do uczestnictwa w projekcie Brunello Baroque Experience. Wspólnie odbyli długie tournée.

Jako solista (lutnia, teorbła, gitara barokowa) wykonuje repertuar od średniowiecza po schyłek XVIII w.

Pośród licznych nagrań (obok zrealizowanych dla Deutsche Grammophon, Dekki, EMI/Virgin Classics, Naïve, Sony/Deutsche Harmonia Mundi, SWR, Glossa, ORF, Ricercar, Avie Records, Rai Radio 3, RSI Rete Due, France 2, France Musique, Mezzo, Dynamic, Tactus, La Bottega Discantica, The Classic Voice, Amadeus) warte zapamiętania jest nagranie dedykowane gitarzyście Francescowi Corbetcie (Dynamic), gdzie gra jako solista, a także zarejestrowana dla Deutsche Grammophon płyta CD poświęcona Pergolesiemu, gdzie występuje z Orchestra Mozart pod batutą Claudia Abbado.

Un fior gentil m'apparse

Un fior gentil m'apparse,
O aspiratio, prima,
Bina ne va per rima,
Poy due cenquante, prima,
e tosto sparse.
Angelicamente venne a repararse
Passionato stando ad iudicarme.
Poy commença a donarme
De quel suo dolçe frutto
Aymé che'l mundo tutto
Tal fior non se troverà a ben cercarse.

Kwiat szlachetny mi się ukazał:
„O” z przydechem (Oh), pierwsza (A),
zrymowane z biną (MA/RI),
Później dwie pięćdziesiątki (LL), pierwsza (A)*,
i od razu zniknął.
Przybył jak anioł, co chcąc się obronić,
zaciekle mnie sądził.
Potem zezwolił mi zakosztować
słodczy swego owocu.
Niestety, na całym świecie
kwiatu takiego nigdzie nie znajdziecie.

*Rozwiązanie zagadki: Francesco Zimei

Deus deorum Pluto

Deus deorum Pluto or te rengratio
Mille merçe Gebelles Demorgon
non dirò più Barban Barban Aaron,
Poy che so reintegrato'et de luy satio.
Serà in eternum'el nostro laudatio
De la vendetta'et de tanta iustitia
or superete l'auro e'l topatio,
che per nessun connessa c'è pigritia.
Io so' in possession a gran leticia,
servo serò de Cacus Radamanto:
rengratiando ognun tanto per tanto
presta iusticia'in poco tempo'et spatio.

Boże nad bogami, dzięki ci Plutonie,
dzięki tysiączne, Demogorgonie,
nigdy już nie powiem „na brodę, brodę Aarona”,
bo jestem znów kim byłem i mam go już dość.
Na wieki wychwalać cię będę
za zemstę i sprawiedliwość,
teraz weźmiesz złoto i topaz,
bo żaden rozkaz nie dopuszcza zwłoki.
Radość mną wielka owładnęła,
sługą zostanę Cacus Radamanta,
każdemu dzięki czyniąc
za sprawiedliwość tak rychłą i tak bliską.

Gloria

Gloria in excelsis Deo
et in terra pax hominibus bonae voluntatis.
Laudamus te, benedicimus te,
adoramus te, glorificamus te,
gratias agimus tibi
propter magnam gloriam tuam,
Domine Deus, Rex coelestis,
Deus Pater omnipotens.
Domine Fili unigenite, Jesu Christe,
Domine Deus, Agnus Dei, Filius Patris,
qui tollis peccata mundi,
miserere nobis;
qui tollis peccata mundi,
suscipe deprecationem nostram.
Qui sedes ad dexteram Patris,
miserere nobis.

Chwała na wysokości Bogu
a na ziemi pokój ludziom dobrej woli.
Chwalimy Cię, błogosławimy Cię,
wielbimy Cię, wystawiamy Cię.
Dzięki Ci składamy,
bo wielka jest chwała Twoja.
Panie Boże, Królu nieba,
Boże Ojczy wszechmogący.
Panie, Synu Jednorodzony, Jezu Chryste.
Panie Boże, Baranku Boży, Synu Ojca.
Który gładzisz grzechy świata,
zmiłuj się nad nami.
Który gładzisz grzechy świata,
przyjm błaganie nasze.
Który siedzisz po prawicy Ojca,
zmiłuj się nad nami.

Quoniam tu solus Sanctus,
tu solus Dominus,
tu solus Altissimus,
Jesu Christe,
cum Sancto Spiritu
in gloria Dei Patris.
Amen.

Credo in unum Deum,
Patrem omnipotentem,
factorem coeli et terrae,
visibilium omnium
et invisibilium.
Et in unum Dominum Jesum Christum,
Filiū Dei unigenitum.
Et ex Patre natum ante omnia saecula.
Deum de Deo,
lumen de lumine,
Deum verum de Deo vero.
Genitum, non factum,
consubstantialē Patri:
per quem omnia facta sunt.
Qui propter nos homines,
et propter nostram salutem
descendit de caelis.
Et incarnatus est de Spiritu Sancto
ex Maria Virgine:
et homo factus est.
Crucifixus etiam pro nobis;
sub Pontio Pilato
passus, et sepultus est.
Et resurrexit tertia die,
secundum Scripturas.
Et ascendit in caelum:
sedet ad dexteram Patris.
Et iterum venturus est cum gloria iudicare
vivos et mortuos,
cujus regni non erit finis.
Et in Spiritum Sanctum,
Dominum et vivificantem:
qui ex Patre Filioque procedit.
Qui cum Patre et Filio
simul adoratur et conglorificatur:
qui locutus est per Prophetas.
Et unam, sanctam, catholicam
et apostolicam Ecclesiam.
Confiteor unum baptisma
in remissionem peccatorum.
Et exspecto resurrectionem mortuorum.
Et vitam venturi saeculi.
Amen.

Albowiem tylko Tyś jest święty,
Tylko Tyś jest Panem,
Tylko Tyś Najwyższy,
Jezu Chryste,
Z Duchem Świętym,
w chwale Boga Ojca.
Amen.

Wierzę w jednego Boga,
Ojca Wszchemogącego,
Stworzyciela nieba i ziemi,
wszystkich rzeczy widzialnych
i niewidzialnych.
I w jednego Pana Jezusa Chrystusa,
Syna Bożego Jednorodzonego,
który z Ojca jest zrodzony przed wszystkimi wiekami.
Bóg z Boga,
Światłość ze Światłości,
Bóg prawdziwy z Boga prawdziwego.
Zrodzony, a nie stworzony,
współistotny Ojcu,
a przez Niego wszystko się stało.
On to dla nas ludzi
i dla naszego zbawienia
zstąpił z nieba.
I za sprawę Ducha Świętego
przyjął ciało z Maryi Dziewicy
i stał się człowiekiem.
Ukrzyżowany również za nas
pod Poncjuszem Piłatem
został umęczony i pogrzebany.
I zmartwychwstał trzeciego dnia,
jak oznajmia Pismo.
I wstąpił do nieba;
siedzi po prawicy Ojca.
I powtórnie przyjdzie w chwale sędzić
żywych i umarłych,
a królestwu Jego nie będzie końca.
Wierzę w Ducha Świętego,
Pana i Ożywiciela,
który od Ojca i Syna pochodzi.
Który z Ojcem i Synem
wspólnie odbiera uwielbienie i chwałę;
który mówił przez Proroków.
Wierzę w jeden, święty, powszechny
i apostołski Kościół.
Wyznam jeden chrzest
na odpuszczenie grzechów.
I oczekuję wskrzeszenia umarłych
i życia wiecznego w przyszłym świecie.
Amen.

Credo

Deduto sey

Deduto sey a quel che maai non fusti,
in gran profondo vidite gir più socto.
De[h], guarda che non si dica a ti quel moto:
Oh quanti can ti vol grapar lo fusti.
Avesti l'ocello in man e no'l plumasti,
sciocco me par s'aspeti fin che ritorni.
Fructi d'ogn'arbor avesti e no'l servasti
Confortate con gl'aglitti fin che ritorni.
O[h] sventurato, credi alle falorne,
per la qual cosa e tira per la pista
verso el paese dove tu nascisti:
fa' sì che tuo compagno non sia el fusti.

Zszedłeś tak nisko, lecz na dnie
ujrzałem, że mierzasz jeszcze niżej.
Ach, strzeż się, by nikt ci takich nie rzekł słów:
„Ach, ile psów chcesz złapać swym kijem?”
Miałeś ptaka w garści, lecz go nie oskubałeś,
głupcem jesteś, myśląc, że powróci.
Miałeś ze wszystkich drzew owoce, lecz ich sobie nie
zachowałeś.
Teraz niech ci wystarczy marny czosnek, póki nie
powróci.
O nieszczęśniku, przestań wierzyć w bajki
i wyrusz w drogę do miejsca, gdzie się urodziłeś.
Bądź pewien, że laska podróżna nie będzie twą
towarzyszką.

Rosetta che non cançi mai colore

Rosetta che non cançi mai colore,
amar te voglio sopra'ogne'altro fiore.
Se'altruy me fa languire'e sospirare,
tu me resguardi con gran desiderio.
E se turbar o pianger o tristare
penando vay per darmi refrigerio.
Non posso più leggere lo salterio,
ch'i vo' costey che non muta colore.

Różyczko, co nigdy koloru nie zmieniasz,
kochać cię pragnę ponad wszystkie kwiaty.
Gdy inne budzą we mnie tęsknotę i westchnienia,
ty patrzysz na mnie z gorącym pragnieniem.
I gdy inne wzbudzają me troski, płacz i smutek,
ty trudzisz się, by nieść mi pocieszenie.
Nie mogę czytać już psalterza,
bo pragnę tej, co nigdy koloru nie zmienia.

D'amor languire, suspirare e piangere

D'amor languire, suspirare e piangere
La mi la mi la mi
tristar lo spiro, sonno fosse o fringa;
mi fa mi fa mi fa
Ne centocinque e ducentouno avinghia
sol la sol la sol la
Se non a questo barbier non me vol
radere sença Ut re ut re ut re
Grattar chome rognioso e non ò scabia,
Ogne melanconia in me raduno.
Come porco cacciato prende rabia
Per lo tempo seren ch'è facto bruno
De tramontana e iuro mai a veruno.

Z miłości omdlewać, wzdychać i płakać,
la mi la mi la mi
i smucić się, czy sen to, czy chłód,
duch mój mi każe mi fa mi fa mi fa
Ich sto pięć (CV) i dwieście jeden (CCI) obejmuje.
sol la sol la sol la
Ale nie temu cyrulikowi, który nie chce mnie ogolić bez
Ut re ut re ut re
tak, że muszę się drapać, jakbym miał świerzb,
choć go nie mam,
Zbieram w sobie cały smutek.
Jak dzik ścigany wpadam w furję,
gdy ładną pogodę zepsuje wiatr północny,
i nie przysięgnę już nigdy nikomu.

A dì, a dì a dì
Fortuna, tu non far simel de crochia
Per di', merçi, merçi
Che me facci spriçare come ranochia
Sutta sutta sutta.
Quando 'l gran becho lal comença
A spandere tacendo ut re ut re.

Więc powiem więc powiem więc powiem
Fortuno, nie musisz mnie tak doświadczać
bym mówił: litości, litości,
bym musiał skrzeczeć jak żaba,
pod pod pod.
Gdy wielki dziób zaczyna
rozwierać się w milczeniu ut re ut re.

Ad ogne vento volta come foglia

Ad ogne vento volta come foglia,
secondo'il sono così balla'al ballo,
e non voler d'altruy più ch'altruy voglia.
Produce l'arbor el frutto che se coglia,
o dir chi tutto vole, tutto perde.
De'! Non curar se altruy pomo toglia,
ch'a contentar ogn'om sempre sta verde.
Poyche è secca'e suo foglia perde,
de l'altrui pensa senza'ogne caballo,
e non curar se nesun mal ti voglia.

Na każdym wietrze krąż jak liść,
tańcz na balu, jak muzyka gra,
i nie chciej od innych więcej, niż chcą sami.
Drzewo wydaje owoc, który można zerwać,
to znaczy – kto chce wszystkiego, wszystko traci.
Więc nie martw się, gdy inny owoc zrywa –
drzewo jest wciąż zielone, by każdy był szczęśliwy.
Gdy zaś usycha i liście traci,
pomyśl o tych, co koni nie mają,
i nie troszcz się, gdy ktoś źle ci życzy.

Sens oryginału w utworach świeckich miejscami nieczytelny. Z uwzględnieniem angielskiego tłumaczenia Michele Pasottiego i z objaśnieniami przełożył Krzysztof Teodorowicz.

11.09.2016, niedziela, 19:30

Bielawa, kościół pw. Wniebowzięcia NMP, pl. Wyszyńskiego 1

213

Enigma Fortuna

WYKONAWCY:

La fonte musica:

Francesca Cassinari, Alena Dantcheva – soprany

Gianluca Ferrarini – tenor

Maria Chiara Gallo – alt

Pau Marcos, Efix Puleo – fidele

Catalina Vicens – portatyw

Michele Pasotti – lutnia, kierownictwo artystyczne

PROGRAM:

Antonio Zacara da Teramo (1350/60–1413/16) /
Anonim (Codex Faenza 117) *Un fior gentil m'apparse*

Antonio Zacara da Teramo

Deus deorum Pluto

Gloria „Un fior gentil”

Credo „Deus deorum”

Anonim (Codex Faenza 117) *Deduto sey* (fragment instrumentalny)

Antonio Zacara da Teramo

Deduto sey a quel che mai non fusti

Rosetta che non cançi mai colore

D'amor languire, suspirare e piangere

Anonim (Codex Faenza 117) *Rosetta* (fragment instrumentalny)

Antonio Zacara da Teramo

Gloria „Rosetta”

Credo „Scabioso”

Ad ogne vento volta come foglia

Gloria „Ad ogne vento”

Komentarz do programu i biogramy artystów przy informacjach o koncercie we Wrocławiu z dn. 10.09 o godz. 18:00.

CZAS 80'